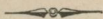

ЮЖНЫЙ
РУССКІЙ ЗБОРНИКЪ,

ИЗДАНІЕ

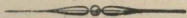
Амвросія Метлинскаго.

ВОВКУЛАКА,
УКРАИНЬСЬКЕ ПОВИРЬЕ,

розказ в стихах

Стефана Александрова.

ХАРЬКОВЪ.

ВЪ УНИВЕРСИТЕТСКОЙ ТИПОГРАФИИ.

1848.

Печатать позволяется съ тѣмъ, чтобы по отпечатаніи
представлено было въ Цензурный Комитетъ узаконенное
число экземпляровъ. С.-Петербургъ, Декабря 6 дня,
1847 года. *Цензоръ И. Срезневскій.*

Е, е — читается твердо, будто э. Ё, ё — читается мягко,
будто йе, ъе. Ы, ы — читается твердо, почти будто ы,
только ближе къ э, нежели къ и.

ДО ЗЕМЛЯКИВ.

Гей Українці, пани-братці!
Подайте ви мені совит:
Живу я у тисненський хатці,
Як з неї вилизти на свит?

Бо вікна в ній маленьки дуже,
А двері замкнуті навик;
Земляк ваш там сумує, туже,
Тим, що без доли чоловік.

Тільки мені тоді й утихи,
Як попадеться ваш стишок;
Читаю з смаком, без помихи,
Неначе паски ззим шматок.

Дванадцять лит прожив я в бурси,
Та й не прийшло тоді в догад:
Що наша кобза в Петенбурси
Колись-то буде грати в лад.

Тепера-ж, як в мое віконце
Писень знайомих з п'ять прийшло;
Мени здалося: наче сонце
Посеред ночі изийшло.

У клитци птичка як кочує,
То хоч співа, а все скуча;
А голос ридних як зачує,
То з радістю им одвича.

Так вашим я писням рад стилки,
Що й сам не втёрпив неспивать;
Та ще як кинусь до сопилки, —
Вхопив ни, — давай свистать!

Що-ж я співав в своїй хатини,
Те й на бумази написав;
Щоб знали вси, як в халатини
Співають, — тим до вас послав.

Тепер, як хочете, судите
Мене, поштени господи!
А Вовкулаку ви прийміте,
Не побракуйте хоч труда! —

Як скажете, то так и буде,
На те ви судии есте;
Не попустю його миж люди,
Як дозволенья не дасте.

Де що не так, — сами поправте,
Тоди я й людям покажу.
Просю, в стихах мене наставте;
За те спасибі вам скажу! —

С. А.

ВОВКУЛАКА.

ЧАСТЬ ПЕРША.

1.

Як Китляревський у Полтави
Энейду гарно написав;
Тоди, из щирости к тій слави,
И з нас писати де-хто став.

У Харькови Основ'яненко
«Патрет садатський» змалював;
«Марусю»-ж нарядив гарненько
Так, що я зроду не видав.

Ище про «Пана та собаку»
Зложив Артемовський-Гулак;
Спивав Могила про козаків,
Бо то є щирій наш земляк.

А Корсуна взяла охота
Український зв'язати «Сніп»;
Пишла тоди усим робота:
В'язав його всяк чоловік.

✓ Як вийшло де-що из печати;
То вси ми ради так були,
Як муха та сметани в хати,
Очакив наче добули.

Там де-хто вздрив своих знакомих,
З котрими в школи ще учивсь, —
Казок и приказок свидомих,
Як шлявсь по вулицях колись.

И в мене серце розигралось
Тоди, як де-що я читав;
Мав сам писати що попалося,
Потим так розсуджати став:

А критикив хиба не страшно,
Котри за помилку одну
Збентежать так тебе напрасно,
Що пидеш наче лин по дну?

Вони нікому не вважають,
Хоч будь ти генеральський син;
Що не по их, то так розлають,
Хоч заховайсь собі за тин.

Сього терпiti без привички
Не зхоче конюх и лакей;
Вони-ж цирклюють з-за дурнички
Так вчених и старих людей! —

✓ Так що-ж? Як вовка все бояться,
Затим и не ходити в лис?
Хай лають, — цур неозиваться,
Мовчи та дулю дай пид нїс....

Ня, Господи, прости, що їй скажеш, —
 А диплом небувать сьому;
 Бо сьоркою себе покажеш,
 Й огиднеш мирови всьому.

Дай Боже побратецьки жити:
 За ким помилки не бува?
 Хто-ж может увесь свит навчити?
 Та не родилась голова!

Сказати будучи примиром:
 Мене старого хто навчить?
 Пишу про те, як був я звиром, —
 Нехай хоч увесь свит кричить!

И досе ще не розтолкую:
 Який я на-свити удався?
 Був мужиком, — тепер паную,
 И трохи розумцю набравсь.

Мене сини, зяти й онуки
 Давненько просять написати
 Про сторию свою, и в руки,
 Для пам'яті, им передати.

Затим пишов я на одвагу:
 Узявсь за каламарь з пером;
 Перепишу все на бумагу,
 Згадали дити щоб добром! —

2.

Тоди, як жив я в Бугаївці,
 Від Харькова верстов за сто,

На Мокрому-Озюмци ричци,
Тоди не знав мене ніхто.

Тепер коли завгодно знати:
Чим був я в молодих літах?
Дозвольте все вам розказати,
Та ще не просто, а в стихах:

Було весілля у сусида,
А він мене дружком прохав;
Бо уважав неначе діда,
Хоч я ніще й усив не мав...

Та вмив я гарно танцювати,
Сивуху здорово любив,
З друзками майстер жартувати,
А сващци ще й не те робив....

Під час свитилку поцілюю,
А старостам всім поклонюсь;
Як хто налає, — мов не чую,
Про себе тільки сам смиюсь.

В мого сусида син був Савка,
Розумний хлопець хоч куди;
Була й дочка у нього Гапка,
Та заміж вже давно віддав.

Соби-ж прийняв він сиротину,
Дівчинку годив десяти,
Щоб, як зростеть замість дитини,
То й жениха ній знайти.

Сирітку звали ту — Титяна, —
Из себе дуже недурна,

Чорнява, била та рум'яна,
И так розумна, що все зна.

В Петра Титяна проживає,
Сказати, билиш ниж годив сїм;
Стару й старого поважає,
И робить так, що любо всим.

Так Савка в неї и влюбився,
(Бо стояла вона того),
Признався їй про се, - їй добився,
Що він їй кращий усього...

Петрова жінка примичає,
Що Савка їх не той, що був:
Нема Титяни, — все скучає, —
А про хазяйство їй позабув.

Та и Титяна нишком плаче,
А до роботи не-оне;
Петрова жінка все те баче,
Та їй дума: «тут щось є дурне!

Неначе я ни не лаю,
Ничого й Савци не кажу;
Ще им в роботи помагаю:
Чого не вмиють, покажу;

А в дили все нема доспиху,
Куда ни глянеш, — все не те;
Ми їх скормили на потиху,
А им и байдуже про те.»

Петро сього не зна ничого,
Бо рідко дома він живав;

Як правду мовити про нього:
Десяцьку повинність відбував.

3.

Злучилось раз якось: тихенько
Петро зирк в хату, аж нема
Хазяїки дома, та любенько
Тутяну Савка обнима!....

Він не сказавши им ни слова,
З кїлка батїг у синях зняв;
Пішла из Савкою розмова,
Що трохи дó-смерти не вклав.

Тутяна вибігла из хати:
«Ой лишечко, пропала-ж я!»
Надвори почала кричати:
«Ратуйте! Матинко-ж моя!»

На крик прибігла п пайматка:
«Чого ти плачеш? Хто тут є?»
«Як пак злякалась, мамо, батька,
Що в хати Савку дуже б'є.»

Стара мерщій убигла в хату,
Аж Савка на землі лежить,
Та проситься: «Не буду, тату,
Тутяни билше я любить.»

«И за-шо-б-то дитину бити,
Неначе худо шо зробив?»
Сказала жінка: «шо-ж робити,
Що він Тутяну полюбив?»

Устаць лиш, сину, та признайся:
 Чи дуже любиш ти ни?
 Мене и батька не лякайся,
 Бо нечужи ми, а свои.»

«Що-ж, мамо, нічого таяться,»
 Уставши Савка ній сказав:

«Люблю Титяну—подивиться»...
 Й на пальци перстинь показав.

«От бач, старий, чого-б серчати,
 И на весь двір робити гвалт?
 Не лучше-б зпершу розпитати?
 То все-б воно було гаразд!

Коли вже так, — позвим Титяну,
 Нехай нам скаже що-небудь;
 Як що за Савкою потягне,
 То так йому й навики быть.

Ми лучше так зробим як треба:
 Скоріше повинчаймо их;
 Та попросим им щастя з неба,
 Шоб инде не було нам грих.»

«Чи так, той так», Петро озався:
 «Коли-б давно таке я знав;
 То-б досе Савка повинчався,
 И жінкою-б Титяну звав.»

Титяна під вікном стояла,
 Та як почула рипинець;
 У хату вбігла, в ноги впала:
 «Будь мати, будь мени отець!

Я Савку дуже полюбила
Душею й серденьком своим;
Мени душа не буде мила,
Як що не буде він моим.»

«Так я пиду за старостами,»
Сказав Петро: «а ви глядять:
Готовтеся из рушниками,
Та чисто в хати приберить.

Скориш доливку підметите,
Примажте припічок, кутки;
Та килимом стіл застелите,
Помийте гартенько лавки.»

4.

Так діло все розпорядивши,
Петро по старостив махнув;
А Савка боклаг ухопивши,
Та за горилкою турнув.

Старий недовго забарився:
Тільки в Середній увійшов;
Зараз на старостив розжився,
Бо там всіх родичив знайшов.

Кликнув Микиту Колотила,
А зять його сам нав'язавсь;
На кума Олексія Шила
Кивнув, и той не відказавсь
Надворі вже повечерило,
Як старости сюда прийшли;

В Титяни серденько зомлило,

У хату як вони ввійшли.

«Добривечір!» вони сказали:

«Чи сподивалися гостей?

Коли-що справди дожидали,

Прийміте й хліб собі отсей.»

Петрова жінка одвичає:

«Ми ради, добри люди, вам;

Відкиль прийшли, чого?» питає:

«Що добре скажете ви нам?»

«У вас лицця є, нам снилось,

Котру Титяною зовуть,

А в нас охотник, — то-б годилось

Зараз ни приймати тут.»

«Нехайі вам Госпідь помагає

На сее діло в добрий час;

Лицця наша не втикає,

Вона плохесенька у нас.»

«Спасибі вам за добре слово,

За ласку вашу, за привит;

Коли що все у вас готово,

То ви сидати нас просит.»

«А ти, Титяно чорноброва!

Не дуже пришічок копай;

Весела будь собі й здорова,

Та рушники нам подавай!»

Титяна Боже як зрадила,

Як старости сказали се;

Мерщій в комірчину побигла,
Відтиль и рушники несе.

«Ти рушники покинь на лавку,
Та свичку воскову свити,»
Сказала мати: «ключ и Савку,
Коли за нього хоч итти.

Бо треба Богу помолиться,
Щоб щастя й долю вам вділив;
Отцеві й неньці поклониться,
Щоб вас Господь благословив.»

Титяна свичку засветила,
И Савка в хату увійшов;
До образив як прилипла,
Тоди и я сюда прийшов.

Я бачив як вони молились,
Петро як з жінкою сидив;
Як им по тричі поклонились,
Все те я добре розглядив.

Титяна як подарувала
Всім старостам по рушнику;
Тоди весела дуже стала,
А батько й каже рич таку:

«Що думаєш тепер, Титяно?
Скориш по чарці нам давай;
Ми вип'ємо від тебе гарно,
Никого тилко не минай.

А ти, стара, став на закуску
Книшив гарячих та млинців;

Та витягай из печи гуску,
Давай из пару буханців.»

Усе так разом и вродилось:
Горилки трохи не видро;
И пиво на столи явилось,
Що взяв у Швенди сам Петро.

Не вспили випити по-одний,
Як Квашенко Митро иде,
Которий п'є усе по повний;
За ним Корниєко бреде.

Потим прийшов Данило Босий,
Панченко Федір ще приплив;
Дивлюсь, — тащиться Вицька Косий,
З собою й жінку ще врівив.

Кума Левонтовна прочула,
И никуду не зовуть;
Сама з Середнього шморгнула,
И зараз опенилась тут.

Зийшла бесіда, — в хати тисно,
Идять, та п'ють, та гомонять;
А як поп'ються, то вже зависно,
Що треба з хати виганять.

Куму Левонтовну турнули,
Аж опенилась надвори;
А де-яки в синях поснули,
Прийшли додому назори.

А я горилки так наклався,
Що вже було й під лаву л'г;

Та й сам не тямлю, як забрався
На тїк до себе, аж пид стїг.

Забув сказати, що в вивторок
Се дило у Петра було;
Бо мабуť випив чарок з сорок,
Так добре в голови гуло.

Не в осени и не зимою;
А пїсля Петра двив у сїм,
Злучилась пришта ся зо мною,
Що стидно й признаваться всим.

5.

Сусид прийшов до мене в хату
В суботу, так як о-пїв-дни:

«Здоров, Володьку, пане-свату,»
Сказав, и поклонивсь мени.

«Здоров був, Петре,» я озвався:
«Чого до мене ти прийшов?

Чи вже з весїльям изибрався?

Чи вже дружка соби знайшов?»

«Кого-ж, Степанович, шукати?
Ти в мене добрий чоловік;
Тебе прийшов дружком прохати,
Бо я люблю тебе навик.»

«З Попом-же ти уже рипився?
Богацько з тебе вїн злипив?»

«Та я ще вчора розплатився,
Карбованця таки зхопив.»

«Ну даром, я к тобі прибуду,
Ось тилко жінци щось скажу;
Твоєю прозьби не забуду, —
Иди, — я зараз прибижу.»

Сусид від мене вийшов з хату,
А я мерщій за шапку взявсь;
Щоб чарки, бач, непрозивати,
До нього через тїк попхавсь.

Потім подумав: «негодиться
В старій свитини йти дружком;
Бо хто на мене приглядиться,
Назвати мусить дураком.»

Роздумався, — назад вернувся,
Старе лахмитьтя поскидав;
В шкапови чоботи обувся,
Сорочечку биленьку взяв.

Достав из скрини мильну свиту,
Та сиву шапку там знайшов,
Червоний пояс, хустку шиту;
Убравсь гарненько, та й пішов.

Иду туда, — мене стричають
И молодой, и молода:

«Без тебе тута вси скучають,
Покорно просимо сюда.»

Вийшов у хату, — роздивився:
На лави старости сидять;
Петро на стїл собі схилився,
Край нього Поляшенко зять.

«Добридень вам, пани-сватове!
Отсе прийшов и я до вас;
Коли хліб-сіль у вас готова,
То загуляємо зараз.»

Хазяйка пляшку ухопила
Из столу, та мени й дала;
И тим мене розвеселила,
Що ганнусивка в ній була.

«Подайте-ж чарку та гарненьку,
Бо я сьогодні ще не пив!»
Дали, — налив ни повненьку,
Та сам попереду й влупив.

Потим підніс старий, старому,
И старостам по повний дав;
Хотів налити й молодому,
Та дно у пляшці повцав.

«Давайте-ж ви мени пораду,»
Сказав я матери старий:
«Бо донести не стало ряду, —
Долуйте пляшку поскорий.»

«Та буде вже,» вона сказала:
«Нехай навпроти донесеш;
Я на совет тебе позвала:
Який порядок поведеш?

Скажи: яких дружок зкликати,
Кого нам свашкою знайти?
Де будемо буяр шукати?
Бо що до чого, знаєш ти!»

«Чи так, то й так,» сказав я сивши:
 «Аби воно було все в лад.»
 Покинув шишку, не допивши;
 Віддав п пляшку ній назад.

Задумавсь як собака в чівни,
 И головою покачав:
 «Та дайте-ж по другий по повний!»
 Я так з досади ній сказав.

Пишла стара у хижку мовчки, —
 Несе повнисиньку відтиль:
 «Я свижою вточила з бочки,
 На, пий, або постав на стіл.»

Зрадивши, що попав у руки,
 Шукати чарки я не став;
 Та назнарошно, так, для штуки,
 Ковтати нахилки почав.

Вони уси повитрищались,
 И підняли мене на смих;
 Дарма, — хоч трохи й посміялись,
 Та випивши згадав я всіх!

Тоди почав я так казати:
 «Глузуйте з мене як хотить;
 Та треба вам пораду дати,
 Ось перестаньте, помовчіть:

У старши дружки кличте Ганну,
 Дочку Максима Столяра;
 Підстарішою берить Оксану,
 Онуку Савки Маляра.

А свашкою нехай Палажка,
Невистка Голуба Грицька;
Свитилка буде хоч Мелашка,
Мусия Ковтуна дочка.

Буярин старший Трояненко
Василь, він гарний молодець;
Нехай підстаршим Головенко
Семен: от вам и весь кінєць!»

«А про Параску Колпакивну
Хиба забув, що промовчав?
Котру вважають як попивну?»
Петро на мене заворчав.

Я витрищив на нього бильма,
Й почухав голову злегка:
«У неї мати злюча видьма,
Та кажуть, що й дочка така.»

«Того-ж-то панє-дружку й страшно,»
Озвалась до мене стара:
«Щоб не подияла напрасно
Чого-небудь от-та мара.»

«Нехай вона свиням приснитися,
Бодай її родимець взяв;
А на весілля негодиться
Видьом зкликати!» я сказав.

«Чи так, то й так,» — усі сказали:
«Скориш за тими хоч идит,
Кого недавно споминали;
Пора вже кончити совит.»

6.

Пішов жених на Довгаливку
До себе кликати буяр;
А молода на Москаливку
По старшу дружку аж за яр.

Я сам махнув до Канцуренка,
Щоб з скрипкою сюда ишов;
За цимбалістом Яровенка
Послав, щоб де-небудь знайшов.

Привів я Кирика за плечи,
Та так його у хату й пхнув:
«Сидай,» кажу: «там коло печи,
Та дудочки щоб зараз втнув.»

«Та дайте—ж хоч горилки чарку,»
Сказав він мажучи лучок:
«А то мені аж стало жарко,
Як в спину скоштував товчок.»

Я засміявсь, та й вийшов з хати, —
Гульк: молода з дружками йде;
Не вспив про се сватам сказати,
Як молодий буяр веде.

Дивлюсь: и сванька танцюриста
З свитилкою бижить сюда;
А Яровенко цимбаліста
Привів, та в двері й загляда.

Дружки надвірні так співають,
Що чути аж на все село;

Буяри нишком розмовляють,
На вечерниях як було.

«Пора—б уже их в хату звати,»
Сказав я старостам своим:
«Та молодих за стіл сажати,
Не доки тут стояти им.»

Вони мени благословили,
Завів за стіл я молодих;
Свитилку й свашку посадили
На покути около них.

А старша дружка край Титяни
Сидила з другого кінця;
За нею ще дівчата гарни
Вмостилися против гильця.

Буяри рядом посадили
На другий сторони стола;
На старшу дружку все кивали,
Спивать щоб зараз почала.

Я музикантив для простору
На піл під жёртку помистив;
Вони заграли пісню скору,
Ту що я лучше всіх любив.

Потим озвався: «Що—ж, дівчата!
Чого ви мовчки сидите?
Чи не пора вам заспівати?
Чи ви по чарци ще ждете?» —

Та зараз за плящину взявся:
«Благословите, старости!»

До них я грѣмко обѣзався:

«Усім по чарци піднести.»—

«Ми вже давно того бажаєм,
Щоб ти скоріше частував;
На те тебе благословляєм!»
Так первий староста сказав.

Дружки співають, — я частую,
И від усякого прип'ю;
Загра музика, — потанцюю,
Горилки й капли не пролью. —

«Спивайте—ж, дружечки, спивайте!»
Жартуючи кажу до них:
«Та по повнінький випивайте,
Щоб був здоровий нащ жених.

А ти не будеш, свашко, п'яна,
Як вип'єш заразом и дви;
Щастлива щоб була Титяна,
Щоб веселиш було й тобі.»

Обніс кругом, та й окликаю:
«Озвись, кого не частував?
Хиба вже так, що й сам не знаю,
Бачся нікого не минав.»

По другий частував сам батько,
По третій мати піднесла;
Попоштував и Савчин дядько,
А тут и титка підійшла.

Пили, гуляли и довгенько,
Потим вечеряти дали;

Як дуже стало вже пизенько,
Тоди додому потягли.

А я горилки так наклався,
Що вже було й під лаву ліг;
Та сам не тямлю як забрався
На тїк до себе аж під стїг.

7.

До утреньни в неділю дзвонять,
А я під стогом все лежу;
Скотину в поле люди гонять,
Я—ж лежачи соби кажу:

«Ну що воно мені се сталося,
Що в другий раз сплю на току?
Чи в мене толку не зосталось,
Що я роблю страму таку?

Чи хати в себе я не маю?
Що як собака в сини гнусь;
Або я жінки не кохаю,
Що як бурлака тут трусюсь?

Пиду лишень, та розпитаюсь
Своїх жінки: як и що?
А то я сам не догадаюсь,
Хто робить пакїсть, и за що!

Устав помалу, отрусився,
Тухенько в хату увийшов;
Та тїлко що перехрестився,
А жінка каже: «геть пишов!

Ти вже забув свою домивку,
Соби квартиру десь наняв;
Або знайшов любишу жінку,
Мене на неї проминяв.»

«Та що ти кат—зна що говориш?
Я на току під сином спав;
А ти ище зо мною й спориш,—
Гляди—ж, щоб в пику я не дав.»—

Тільки вийшов із нею в речи,
Уже й рукою замахнув,
Щоб дати кулаком у плечи,—
Сусид де взявсь та й вѣдипхнув.

«Не сьорся, брате, на похмілья,
Та лучше все перенеси;
Подумай про мое весілля
Та йди порядок нам даси.»

«Тривай же, Петре, хоч умюсь,
Та Богу трохи помолюсь;
У сино билше я не вршось,
Я зараз до тебе явлюсь.»

Мертвий умився, помолився,
З сусидом разом и пишов;
Там трохи я розвеселився,
Що всіх приятелів знайшов.

А мати й стала говорити:
«Чого ти довго там сидиш?
Пора до церкви проводити
Дитей, а ти и десе спиш.»

«От бачиш—бо, старая мати,
Хлопочеш Бог—зна ти об чим;
А поїзд наш подарувати
Чи буде, чи немає чим?»

«Про те вже ти мені не вказуй, —
Сама я знаю, де що є;
Отсей рушник собі пов'язуй,
Та діло пам'ятуй своє.»

Тоди всіх дарувати стала:
Свितильці, свашці по платку;
Хустки буярам подавала,
А старостам по рушнику.

Дружки на неї поглядають,
Бо хочеться подаркив им;
Вона из пазухи виймає,
Й дає стрички червоні всім.

Як кончила уже всі дари,
Тоди я свій порядок взяв:
«А нуте, становиться в пари!»
Так молодим я приказав.

«Молитесь ви Богу швидче,
Та батька й матери глядить:
У ноги кланяйтесь им нижче;
А ви их поблагословить.»

Що сказано, усе зробили,
Посеред хати всі стоять;
А тут до служби задзвонили,
Так я окликнувся уп'ять:

«Хреститься разом вси за мною, —
Благословите, старости!
Щоб молодого з молодою
Винчатися в церкву повести.»

Вони вси разом обизвались:
«Нехай вам Бог благословить,
Благополучно щоб звинчались,
Та пожили як Бог велить.»

Вже задзвонили в усі дзвони,
А ми з музикою йдемо;
Пройшли по вулиці из гони,
Били грати им не веливо.

«Тепер,» кажу: «назад идите,
Та дожидайтеся нас там;
Як прийдем з церкви, то глядите,
Щоб марш уп'ясть заграли нам.»

Вийшли у церкву, — помолились,
Як водиться воно всегда;
Народу чесно поклонились,
Которий изійшовсь сюда.

Як тилко службу окінчали,
Зараз поставили стілець;
И наших молодих звинчали,
Зробили ділови кінець. —

8.

Всього не буду вам казати,
Як з церкви вийшли, як дійшли;

Бо тее всякий може знати,
Що хату ми свою знайшли.

За нами юрма йшла народу,
Десятники и писари, —
И всякого було тут зброду,
Аж тисно стало надворі.

Нам музиканти марш заграли,
А я мерщій у хату вбиг
Старим сказати: щоб стричали
Повинчаних дитей своїх.

Вони як вийшли з образами,
Та й стали в пари против них;
Обое валились сльозами:
Народ увесь так и затих.

А молоді зараз у ноги
Давай чубрикаться обом;
И, заплакнувши сами трохи,
Пийшли у хату вси гуртом.

Там у кінці стола тихенько
Сидять на лави старости;
Я поклонився им низенько:
«Благословить,» кажу: «вести

Княгиню й князя у господо,
Та посадити их за стіл.»
«Даем тобі усю слабоду
На ввесь порядок твоих дил.»

Я образам перехрестився
Обвів их тричи круг стола;

Насилу криз народ пробився,
Така тут тиснота була.

На покуть посадивши в парци,
И сам побиля них присив:
«Давай тепер, стара, по чарци,
За те, що молодих завів.»

Узявши з столу чарку й пляшку,
Мени наперед піднесла;
А потім молодих, та свашку,
Й світильци трохи налила.

Тоди из-за стола побрався,
Щоб дати мисто дружечкам:
«Сидайте,» я до них озвався:
«Та заспивайте пісни нам.»

Вони тисенько посидали
На лави край Титяни в ряд;
Та зараз пісни заспивали, —
Пішло моє все дило в лад!

Старая мати всіх частує,
А батько другу пляшку взяв;
Музика гра, — мене дратує,
Щоб я скорши потанцював. —

Тилко що тушнув раз ногою,
Хотив удрати гонака;
А старости: «Господь з тобою!
Тривай! пора ще нетака.

Гаразд що ти лигнув из чанки,
То в тебе вже и загулю;

А ми не бачили и пляшки,
Ще їй капли в роті не було.

Нехай стара доносе ряду,
Старий по другий піднесе,
А ти по третій, по обряду:
Воно так водиться усе.

Тоди всім буде веселише:
Чи побалакати про що,
Чи танцювати, то смилише,
А ти затияв кат-зна що.»

«Та зволте-ж сами ви, та їй пийте
Хоч по чотири заразом;
Тільки не лайте, та не бийте,
Та не в'язжиться реп'яхом.»

Я пляшку дав йому повненьку:
Він израдив, аж засмивсь; —
И чарку в руки чималеньку:
Так він од мене їй відв'язавсь. —

Музика гра, дружки співають,
Буяри тихо гомонять,
Та на дружок усе кивають,
Бо танцювати всі хотять.

А я кажу: «тривайте, хлопці,
Из сум ще трохи подождить;
З'ясте капусти хоч по ложці,
Тоди надвір собі идить.»

Тут зараз стали подавати
На стіл мальовани ложки,

Мерший из печи доставати
Пшенишни з салом галушки;

А потім локшину гарячу
Присипану ще перчиком,
Велику ковбасу свинячу,
Начинену из часником.

Була лемишка, путря, кваша,
Индик, печене порося,
Вареники, молошна каша,
Й варене з морквою гуся.

А що квасоли, та гороху,
Борщу, капусти, пирогив,
Було всього, ще й не потроху,
Аби-б хто на здоров'я ив.—

Прибрали кушання чистенько,
Наївся кожний гарно в смак;
Вси будуть згадувать частенько,
Та ще й спасибі скаже всяк. —

Уже вси помолились Богу,
Вставати мали з-за стола;
Як з печи тягнуть ту небогу,
Що гаряченька в ний була.

Я вздрив, та зараз догадався,
Подумав: дуже се гаразд!
До свашки нишком засмивався,
Бо я сьому случаю рад.

Кажу: «тривайте-ж, на потуху
Ще инчий буде в нас примир;

Отсю як вишѣм варенуху,
Тоди вже пидемо надвѣр.»

А мати зараз за носатку,
Взяла, та повну й налила;
«Люблю,» кажу: «таку пайматку,
Бодай здорова ти була!»

Як випили по чашци повний,
Так очі потом заплевли,
Вси стали наче рак червони,
Надвѣр из хати потягли. —

9.

За нами вийшла и музика,
Постановилися в кружок;
Товпа народу превелика,
Так що невидко и дружок.

А я як крикну: «розступитися!
Адже багацько мисця вам;
На молодих ви подивитися,
Як гарно потанцюють нам.

А ти, наш князю, та княгине!
Пройдитесь хоч козачка
(Хай ваша славонька не гине!),
А коли хочете бичка.»

Пишов наш Савка вихилясом,
Против Титяни аж тремтить;
Вона від нього окулясом,
Тилко пидкивками бряжчить. —

То зійдуться, то розійдуться,
То стануть наче-б-то бичком;
То вигяють за руки поберуться,
То пидуть гарненько кружком.

Як вдóволь вже натанцювались,
Так що аж пїт обох проняв;
Гарненько в смак поцилувались,
Один другого ще й обняв.

Пишли,—на присни посадали,
Та все горихи знай луцать;
Сього ми тилко й дожидали,
Своєи щоб скорини почать.

Я ухопив за руку свашку
(Кого бажав, того й знайшов),
Вїдав буярам в руки пляшку,
Та з нею дудочки пишов.

Буярин старший де-не-взявся,
Дружок з чотири волоче;
До нас из ними умишався,
Та знай навприсидки товче.

Уси як добре потомились,
Воли неначе в борони;
Тоди уже ми відступились
Из кругу трохи к сторони.

Тут виступив Московский Федька,
Кричить: «заграйте лиш тїи,
Що танцювала з хрином редька,
Я проходюся пид нею.»

Вони для нього вдрали дудку;
Він слуха, каже: «ну, бреде!»
Та устромивши в зуби люльку,
Пішов, тилко земля гуде.

Вертиться, крутиться, махає,
Та все в долони часто б'є;
Усих від себе відпихає,
Нікому місця не дає.—

10.

«Ходим,» кажу: «тепер у хату,
Пора дилити коровай,
Благодарити сваси й свату,
А ти, музико, марш играй!»

Вийшли, — порядком посидали,
Де хто попереду сидив;
Дружки такої заспивали,
Щоб короваю я глядив.

А я рукава закотивши,
Ниж із-за пояса достав;
До короваю приступивши,
Так грімко говорити став:

«Благословите, батько й мати,
И ви, поштенни старости!
Сей чесний хліб на мир роздати,
И діло до кінця звести.»

«Хай Бог тобі благословляє,»
Вони сказали на одвіт:

«Неначе врем'я дозволяє:

Що слидує, то те й робит.»

На коровап шитий гарно
Рушник изгорнутий лежав;

Я взяв його собі чупарно,

Через плече й перев'язав.

Почав тоди вже ковириати

Середню шишку наперед;

Та на тарилку розкладати,

А мій пиддружий роздаєть.

«Дай сватови,» кажу: «та сваси,

Отси велики з золотцем;

Си будуть Христи та Домаси,

Що в родичах из панотцем.

На ще для зятя Поляшенка,

Шо Гапку, ихъ дочку, держить;

Для дядька Йосипа Слипченка,

Отся, край неи що лежить.

Дружкам давай хоч по маленький,

Щоб одилити як-небудь;

Отси свитилици золотеньки,

Та старостив не позабудь.

Тривай—лиш вирижу для свашки,

Отсю велику, що з гильцём;

Нехай вона мои зна ласки,

Що танцювала молодцем!

Ми зглянулись, та й осмихнулись,

А старости на нас ворчать;

Дивлюсь—буяри вси сунулись
Шишки хапати для дивчат.

«Э хлопци! стыдно так робити:
Воно досадно хоч кому!
Я по руках вас буду бити,
Та ще й подарки вѣтниму!

Пидружий! ти там що калячши?
Про тебе так усе дарма;
Буяри роблять що, не бачиш?
Дивись—шишок уже нема.

А треба ще братам, плем'ятам,
Хрещений матери, кумам;
Хоч по маленький и хлоп'ятам,
Щоб не було докору нам.»

«Се так ти сам распорядився,
Пидружий з озлѣстью сказав:
«На свашку пильно задивився,
Та й коровай свѣй прозивав!»

Зажмурив очи, мов не чую,
Принявся за роботу вѣять;
А про шишки вже не толкую,
Щоб гириша не була напасть.

Скорѣше вибрав на тарилку,
Весь коровай на мир роздав;
А музикантам тилко спѣдку
На пѣл через—руки подав.

Щоб не обидився хто часом,
Або на мене не напавсь,

Сховавши нїж, и грїмким гласом
Так до кумпанїи озвавсь:

«Чи всим достало хлиба—соли?»

Тепера ви мени кажить;
Кому нема, з своєю доли
Вїддам, а посли извинить!»

«Доволни!» гости вси сказали:

«Спасиби Богу и сватам,
И молодим, що нас зазвали,
Дружкови, сващци й старостам.»

«Коли що так,—за си трудивки,
Що треба, мати, вїдгадай,
Налий из рук своїх вишпивки,
Та нам по повний чарци дай.»

«Що баби, кажуть, те й громади;
За сим не стане дїло в нас;
До сього торгу й пишки ради:
Ось вишпїте, прошю я вас!»

«Сама пий, мати головата,
Всю, повну, чисто до денця,—
Та пиднеси старого свата;
Тоди й ми виньєм до щирця.»

Стара не донесла ще раду,
Як я окликнувь до жїнок:
Давайте ви мени порадy,
Та розсуждайте про винок,

Що у Титяни розцвитає
На голови, неначе мак;

Вона ще мабути їй не знає,
Що їй не будь довику так.»

Всі молодиці догадались,
А свашка їй підтим поняла;
На молоду гуртом напались,
Вона винок їм віддала.

Взяли у молодого шапку
З червоним плісовим вершком;
Заставили сестрицю Гапку
Розпорядиться тим винком.

Вона знайшла у себе голку,
Хоч шити у неділю їй грих;
В ушко вселила нитку шовку,
Їй перехрестилася при всіх,
Та їй узялася пришивати;

А молодиці почали
Такої писеньки співати,
Щоб їм могоричу дали.

За сям у нас не стало діло,
Вишнівки повна пляшка є;
Из столу свашка взявши сміло
Та всім по чарці и дає. —

Їй мене, спасибі, не минула;
Тільки що вишити успів,
Тихесенько мени шепнула,
Щоб инчим ділом я повів.

11.

«Тепер що маємо робити?

Кажить, хто зна порядок биш;

Благословите нарядити

Титяну жінкою скорш.»

Тут заразъ пісни заспівали

Такои гарної дружки,

Що в молодои витікали

З очей дрібненькии слізки.

А старша прив'ялась за косу,

Взяла ни та й росп'лела;

Зоставила простоволосу,

А кіснички собі взяла.

Ище й стрички вси поздіймала,

Яки на голови були;

Та подругам пороздавала,

А ти й буярам ще дали.

Потим достали прехороший

Очипок, суто-золотий;

Заплачено три копи грошей,

Такий-то, ненько, дорогой!...

Взялася свашка щоб надити

Його Титяни молодий,

Вона-ж не хоче и глядити:

«Нехай він, каже, хоч и твій!»

«У мене є, Титяно, душко;

А сей для тебе щоб годивсь...»

Вона як вихопить за ўшко,
Аж край порога опенивсь!..

«Та шо-бо робиш ти, Титяно,
Буť хочеш дивкою навик?
Поглянь на Савку, — се-ж погано:
Тепера вѣн твоїй чоловік!»

Несе сестра очипок швидко,
Щоб свашка иї надила вп'ять;
Титяни аж не стало видко,
Уси гуртом ии держать.

Тилько що с'як-не-так надили,
По чарци дати я хотив;
Жїйки було спочити силу —
Уп'ять очипок полетив!...

«Отсе вже зó-всим негодиться,
Що се ти робиш нам за страх?
Чи довго будемо водиться?
Я за-руки придержу сам!»

На стѣл вона схилившись, плаче,
Нигич одвиту не дає;
Не чує наче и не баче,
Що кажуть иї, хто в хати є.

«Попоштуйте ии хоч квасом,
Або вишнівки піднести;
Чи не удасться инчим часом
Очипок молодий надить.» —

Достали в другий раз з доливки
Очипок, свашки подали;

Знайшли червоної вишнівки,
И повну чарку налили.

«Устань лиш, молода княгине!
Хоч трохи на-свит подивись;
Тебе вже Савка не покине,
Сама в очипок нарядись.»

Вона, піднявшись, втерла сльози,
Вишнівку в руки узяла;
А свашка її, зкрутивши коси,
Мерщій очипок натягла.

Тоди вже не пручалась биле,
А поклонившись усим,
Щоб не розсердити нас гирше,
Вишнівку випила зовсім.

Тут я озвався: «Пани-сватове!
Що ми тепера скажем вам?
В нас молодиця вже готова,
За те по чарци дайте нам!»

А батько з радости озвався:
«Я ставлю могорич за се.»
Мерщій за повну пляшку взявся,
Та прямо до мене й песе.—

Пишла тоди уп'ясть попойка,
И так щасливо удалась,
Що свашка на-що жінка бойка,
Та й та вже трохи подалась.

12.

Я сам напививися по дужку,
Гукнувъ: «Поштенни старости!
Благословите старшу дружку
В куринь отцивський відвести.»

«Благословляем тричи разом,
Веди скорише та не гайсь;
А ми посидимо тїм часом,
Тилко проворнише справляйсь.»

«Попоштуй-же дружок, Титяно,».
Сказала мати: «та й пускай,
Бо становиться вже нерано;
Та и буяр не забувай.»

Вона довгенько частувала;
Тилко що ряду донесла,
Потим прощаться з ними стала:
От-тут потиха вже пишла!

Титяна кожну обнимає,
Цилує всіх по десять раз;
Та гирко плаче, та ридає,
Аж потривожила и нас.

Дружки ии з собою тягнуть,
А Савка за-руку держить;
Вони його знарошно дражнять:
«Пусти; хай з нами побижить!»

Чи чуеш, Савко, відступися,
Титяна наша — сам сиди;

Коли-ж не хочеш, — відкупися:

Вишнєвки кварту дай сюди!»

«Возьмите четверть, тилко йдите
Скорише з нашого двора;
Мою-ж Титяну відпустите,
Бо нїй ходити не пора.»

Им повну налили кубушку,
Буярам на-руки дали;
А старший взяв пид руку дружку,
Та вси из хати й потягли. —

Пшла за ними и музика,
Вся челядь хлопців и дивчат;
Зибралась юрма превелика,
Та вси по вулиці кричать. —

А молодиці посидали
Кругом Титяни вси за стїл,
Своєи писни заспивали;
Стари позлазили на пїл.

Уси нїй в вїчї заглядають,
Поправить цича що-небудь;
Та все Титяну вихваляють,
Що гарно нїй в очипку быть.

А я за пазуху взяв пляшку,
Усим відкланявся до нїг;
Та зарукав вхопивши свашку,
У слід за юрмою побиг.

Догнали их на Москаливци,
До дружки тилко що дійшли;

Избились в кучу наче вівци,
Та разомъ въ хату и вийшли. —

«Здорова будь, старая мати!»

Кажу: «чи рада ти гостям?

Пускай-же до себе у хату,

Ми добре слово скажем вам.»

«Давно я вас до себе ждала,

До-захід-сонця, вечірком,

Все поминутно виглядала,

А ви присунулись смерком!»

«Що-ж будем дияти, матусю?!

Просю несердиться за се;

Ми довели твою Ганнусю

Живу, здорову, от и все.

Ще-ж не сама вона, — з дружками,

Дружок буяри привели;

Буяри-ж не сами, — з скрипками,

Та ще й цимбали принесли.»

«Спасибі вам, що такъ зробили;

Сидайте-ж, просимо, у нас;

Хоч пизно, та мени вгодили,

Тепер не сердюся на вас.

За те я могорич поставлю,

И закусити ще найду;

Потанцювати вас заставлю,

А може ще й сама пиду.»

Я на музику: «Ну-ж заграйте

У сій господи Петруся:

А ви, дружечки, заспивайте,
Нехай послуха мати ся.»

Пишли тут спиви, игри, танци;
Товчуться хто куда понав;
Хазяйка всим дає по чарци,
А я по своєму почав.

Музика грати перестала,
Я трохи віддихнути сив;
Хазяйка подавати стала
Из масломъ пшоняніхъ млинців.

Ище поставила гарячих
Вареникив у чавуни,
Та холодцю з нїжок свинячих:
Воно-ж аж пахне все мени!

Бо як собака був голодний,
Ввесь день не ив, — все тилко пив;
Живіт мій як мишок порожний:
Такъ я до стóлу й приступив.

Уклав вареникив з пївсотни,
Та до млинців ище принявсь;
Мои кишки як стали плотни,
Тоди вже трохи я унявсь.

Дружки згадали про вишнєвку,
Що з молодого узяли,
Та вси гуртомъ на Москаливку
До Ганни в хату принесли. —

Найшли новесеньке горщатко,
А Ганна повне налила,

Та й каже: «Вишійте, пайматко!

Се викуп з Савки я взяла.»—

Пайматка, вишвиши, хвалила

При всіх дочку свою за те;

Що так розумно зробила,

Друга-б не здумала про те.—

Тут Ганна веселиша стала,

Що матери вгодила так;

Горща повнише наливала,

Від неї щиро пив усяк.—

Як спорожнили всю кубушку,

Я сванци на-ухо й шепнув:

«Ходимо відсиля ми, душе,

Щоб инде тут я не заснув.»

«Коли итти, то нум скоринше,

Нас мабути свати вже ждуть;

А то як розбере ще гирше,

То й справди заночуем тут.»

«Прощай, хазяйко! будь здорова!

Спасибі вам за хліб, за сіль;

Прощай, Ганнусю чорноброва!

Пора вже нам итти відсиль.»

«Та ще-ж биленькою по-одний»,»

Сказала мати: «дочко, дай!

Хай вип'ють від тебе по повний,

Тоди усих уже пускай.»

Я вишив ще одну чарчину,

Та музикантам и кажу:

«Виходьте з хати для почину,
И я ось зараз побіжу.»

Тут вси мене прохати стали,
Буяри, Ганна и дружки:
Шоб ще хоч трохи им заграли,
Аж трусяться у них жижки!

«Метелици дай повертиться,
Поки по чарци донесуть!»
Звелив заграти — нигде диться;
Вони-ж гарцюють, аж сопуть.

На их я глядя, зазивався,
Та з свашкою на лави й сив;
А зять сусидив де-не-взявся,
За руку сиш мене, та й звів:

«Не страм таки вам так робити?
Чого тут довго сидите?
А там вже хваляться вас бити,
Що ви додому не йдете.»

«От-так воно усе ведеться,»
Кажу: «тепера без пени
Ни як уже не обийдеться:
Вскромадять моркви вси мени.» —

Та зараз як шморгну из хати,
Побиг неначе добрий кінь;
Забув з собою свашку взяти;
Явився на старій куринь.

Тут вси на мене напустились:
«Чого так довго забаривсь?

Ми без музики посмутились,
Та й молодий наш зажуривсь.

А молода вже хоче спати,
Усе напокути дрима;
Та нікому порядку дати,
Що свашки та дружка нема.»

«Помилуйте, панці-сватове!
Простит мене у перший раз;
Се діло буде все готове,
Ось свашка прибижить зараз.

Я сам хотів давно втікати,
Так там хазяйка нетака;
Умие гарно привитати,
Никого з хати не пуска.»

Тільки що трохи відбрехався, —
Музика в сінях загула;
Я з радости аж засміявся,
Як свашка в хату увійшла.

«Тепер,» кажу: «обох пеняйте,
Ми перед вами налице;
А як що милость, — вибачайте,
Кажить ласкаве нам слівце.»

«Прощаємо, — тільки глядите,
Щоб се було в останній раз;
Тепер ви молодих ведите
Туда, куда прийшов им час.»

«Сходи-ж ти у комору, свашко,
Щоб справа там уся була;

Тоди вже нам не буде важко
Их вивести из-за стола.» —

Вона сходила, — каже: «Справно;
Там и без нашого труда
Все поготовлено так славно,
Хоч зараз их веде туд.»

Я вивів их на-серед хати,
Звелив молитися зараз;
На лави сили батько й мати,
Щоб поклонились им ще раз.

Вони, як Богу помолились,
Икони в руки узяли;
Отцєви й вєньцї поклонились, —
Тоди в комору повели.

Там их умісти положили,
Роздигши гарненько обох;
Скорише свитло погасили,
Та й вийшли вѣдтиля удвох.

Всього казати не годиться,
Миж ними що було и як;
Задумайте тїлко жениться,
То знатиме про себе всяк.

Нехай соби там спочивають;
Ми в хату підемо начас:
Там молодици все спивають,
Та п'ють горилочку без нас.

А там поставлять закусити
На скоро руч чого небудь,

Та на потуху ще запити
Вишнівки може нам дадуть.

Як раз вгадав: дали ковбатку
Свинини, що була в борщи;
Ии ми вклали без остатку, —
Пишли до молодих мерщій.

13.

В комори свашка відчинила
Тихенько двери, и туда
Вийшла сама, вп'ять причинила,
Та й каже: «Ти не йди сюда.»

Щось там ворочалась довгенько,
Та все толкує: «Изнимай!»
Титяна-ж проситься тихенько:
«Та здилай милость не займай!»...

«Нельзя, нам треба показати
Усім людям воно як есть;
Про се щоб знали батько й мати;
Не бийсь — не сором се, а честь.»

Потим мени сказала: «Швидко
Сюда нам свитла принеси;
А то нічого тут невидко....
Бижи, — гляди не погаси!» —

Примчав в коморю світло духом,
Дивюсь, — аж молоді лежать,
Укрившись собі кожухом,
Тільки замитно, що не сплять.

А свашка мовчки щось згортає;
Я каганцем ий присвитив:

«Чи в хати вси сидять?» питає:

«Чи може ти кого пустив?»

«Неначе вси, бо я нікого
Пускати з хати не велив;
Пиддружий в мене є для того,
Так я сказав, щоб він глядив.»

Постав-же свитло у куточку,
Та ще за хлибом побизи;
А я за тим згорну сорочку;
Тільки нікому не кажи.»

Знайшов я житній хліб в запічку,
Насилу відтиля достав;
Вона взяла червону стрічку,
Перев'язала — гарний став.

«Тепер хоч сердься ти на свашку,
А ще таки избігай раз;
Та принеси горилки пляшку,
Й музику клич сюди зараз.»

Я все зробив, що приказала:
Горилка є, музика тут...

«Ходим уже тепер», сказала:
«У ту господу, де нас ждуть.

Там дуже ради вси нам будуть,
Упоштують нас через край;
Свою кручину позабудуть;
А ти, музико, марш играй!»

Пишли играючи до хати,
Не счулись як туди дійшли;
Сидять у хати батько й мати,
И всіх тут родичив знайшли. —

СВАШКА.

«Здорови будьте, добри люди!
Пускайте на квартиру нас;
Як мед, горилка, пиво буде,
То заночуємо у вас.»

1-й СТАРОСТА.

«А відкиль ви, з якого краю?
И що за люди? нам кажить;
Я де-кого и в Москви знаю,
Чи є билети? покажить?»

СВАШКА.

«Ми здалека, паноче, з Тули,
З товаром красним ми купци;
Билети дома позабули,
Товар-же ось-де у руци.»

2-й СТАРОСТА.

«Так похвалитесь товаром,
Хороший дуже він у вас?
Ми не захочем брати даром,
Заплатим гроши вам зараз.»

СВАШКА.

«У нас товар усе червоний,
Дивиться вси, який він єсть;
Бо Савка парень наш проворний,
Тутяна наша — дівкам честь!»

Тут мати сльози попустила
Від радости, що так Бог дав;
Над нею свашка підпнула,
А я їй в руки хліб подав.

Ще свашка пісні заспівала,
Усім було щоб веселиш;
Щоб мати чоботи вбувала,
Та щоб не плакала вже биш.

ПІСНЯ МАТЕРИ.

Не бійся, матинко, не бійся
В червоні чобітки обуєся,
Та танцювати готуйся;
Топчи вороги під ноги,
А супостати під п'яту;
Щоб твої підківки бряжчали,
Щоб твої вороги мовчали.

ПІСНЯ БАТЬКОВИ.

Темного лугу калина,
Чесного батька дитина:
По вечірницях ходила,
При собі розум носила;
Носила-ж вона двадцять лит,
Своєму родови на привит!

Ось ище одна:

Тоби, мати, не журитися,
Горилочки та напиться;

Пидсунь жарку,

Пидкинь медку,

Щоб було солодесенько,

Всьому роду веселесенько. Ивв!

Потимъ на мене якъ напалась:

«Чого ти, дружку, так стоиш?

Щоб я твереза не зосталась,

Давай по чарци нам скории!»

Я добрий каганецъ пидправив,

Та сам и випив наперед;

Потим и пій уже пидставив:

«На, пий: ся скоро розбереть!»

Як випила, так и скрутилась,

Та як штовхне мене пид бйк;

Мерщий на лавку изхопилась,

А я услид за нею—скйк!

Пишли по лавам гарцювати,

За нами молодици вси

Давай кричати та спивати,

Товктись як свини у вівси!

«Играй, музико, веселише!»

Кричу я, зскочивши на стіл:

«Щоб як небудь було смилише

Стрибнути з столу аж на пїл.»

Вони як вжарили санжарки,
А ми об стіл ногами — трах!
Ни пляшки цілої, ни чарки,
Не стало — все побили в прах!

Тоди з стола уп'яють на лавку,
А з лавки на доливку брик!
«Подай вареної за Савку!»
Гуртом ми учинили крик.

«А за Титяну дай вишнівки,
Немає чарки, — хоч кїрцем;
За те, що Савка жїнку з дівки
Зробив, — ми вип'єм каганцем!»

Стара из печи варенуху
Достала, та до нас несе:
«Подай ще з глечиком сивуху,
Ми разом будем пити все!»

Хто п'є варену, хто биленьку,
А хто вишнівку из кїрця;
А я усякою повненьку
Перехилию аж до денця!

Як розібрало всіх подужче,
Так один одного й валя;
А я гукнув: «А нуте лучше
Селом ходимо журавля!»

Уси схопилися з доливки,
Кричать: «Ходимо аж на край;
Добижемо до Москалівки,
И ти, музико, з нами — грай!»

«Берит варену из собою,
Горшки, боклагч про запас;
А то не буде нам відбою,
Як пострича хто - небудь нас.»

Побрались за-руки, та з хати
Побигли — надвори кричать;
Музика не второна грати,
Вони-ж сміються аж ляцять!

Я боклаг взяв собі на плечи,
Спасибі батькови за се;
Пиддружий каганець з-за печи,
В лхтарь поставивши, несе.

Тільки що вийшли за ворота,
Аж юрма парубкив стоить:
Кажу: «в которых є охота,
Сюда горилки пути йдуть!»

Уси сунулися як свини,
И сам нерад, що об'явив:
«Лупи нас,» кажуть: «хоч по спини,
Аби нам глечик сей налив!

Бо нізащо ии купити,
А ми зибрались до дивчат;
Вони горилку люблять пути,
А нам, бить-стало, одвичать!»

«Як так, то нікуди диваться, —
И я колись парубкував;
То, як по правди вам признаться,
И сам дивчат я напував.»

Налив им глечик, — и толкую:
«Глядить — никòму не кажить;
За ласку вам мою такую,
Скорише до дивчат бижить.»

Бачся балакав коротенько,
А перезва вже край ставка;
Пишов за нею я швиденько
На голос, де вона гука. —

Прибиг к середньому я шинку,
Та став в проулок, — и дивлюсь;
Хотив спочити на часинку,
Та наче-б-то чого боюсь. —

Було-бо темно дуже й пизно,
Сказати-б так, як о-пів-ніч;
А я пужливий — буде звисно,
Миж нами тилко будь ся рич.

Та й з-за угла щось виглядає,
Гаразд не видко, що воно;
Тилко все мрие та мелькає —
Пишла душа моя на дно!

Мени уздрився Федька Дирва,
Як пхнеть мене, а я и впав;
З горилкою він боклаг вирвав,
Побиг, — и слід його пронав! —

Ох, дайте трохи виддихнути,
Зібратися з духом, помовчать;
Нельзя без дрожи спомъянути,
Не можно скоро и почать.

Яку мени удрали штуку,
Тепер я вам не розкажу;
Яку-ж ище терпив я муку, —
Нехай навпосли докажу!

ВОВКУЛАКА.

ЧАСТЬ ДРУГА.

1.

Наиздився та нагулявся
Писля того, що я писав;
Наплакався и насмився,
А кой-де й дудочки гасав.

Читав я де-кому весілля,
Те саме, що читали й ви;
Вси кажуть, що такеє зилля
Не лучше прѳстои травѳ.

У мене вид такой речи
Простиг Поэзии весь жар;
Мов кулаком хто дав у плечи,
Або все згнуло в пожар.

Сидю тихесенько у хати,
Та й думаю: ну що-ж я вспив?
Я-ж обѳщався доказати,
Яку ще муку я терпив.